

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET/FORETAKET

1.1 Produktidentifikator

febi 38200 frostvæske G 13
Artikkel nummer: 38202, 38201, 38200

1.2 Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

1.2.1 Relevante anvendelser

frostvæske

1.2.2 Anvendelser som frarådes

Ingen kjent.

1.3 Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Firma Ferdinand Bilstein GmbH + Co. KG
Wilhelmstr. 47
58256 Ennepetal / TYSKLAND
Telefon +49 2333 911-0
Telefaks +49 2333 911-444
Hjemmeside www.febi.com
E-post info@febi.com

Informerende avdeling

Teknisk informasjon info@febi.com

Sikkerhetsdatablad info@febi.com

1.4 Nødtelefonnummer

Giftinformasjonssentralen +49 (0)89-19240 (24h) (bare for britiske språk)

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1 Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen [forordning (EF) 1272/2008]

STOT RE 2: H373 Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.
Repr. 2: H361d Mistenkes for å kunne gi fosterskader.

2.2 Merkingselementer

I henhold til forordning (EF) 1272/2008 (CLP) er produktet merkepliktig

Farepiktogrammer

Signalord

ADVARSEL

Inneholder:

1,2-Etandiol
2-Etylheksansyre, Natriumsalt

Risikosætninger

H373 Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.
H361d Mistenkes for å kunne gi fosterskader.

Sikkerhetssætninger

P101 Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden.
P102 Oppbevares utilgjengelig for barn.
P260 Ikke innånd damp.
P280 Benytt vernehansker / verneklær / vernebriller / ansiktsskjerm.
P301+P310 VED SVELGING: Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege.
P405 Oppbevares innelåst.
P501 Innhold / beholder leveres til et passende behandlings- og deponeringsanlegg i samsvar med gjeldende lover og forskrifter og med produktets karakter ved leveringen.

Ferdinand Bilstein GmbH + Co. KG

Utskriftsdato 04.11.2019, Revisjon 04.11.2019

Version 07. Erstatte versjon: 06

Siden 2 / 10

2.3 Andre farer

Helsefarer	Ved svelging hhv. oppkast, risiko for inntrenging i lungene. Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud.
Miljøfarer	Inneholder ikke PBT eller vPvB stoffer.
Andre farer	Ytterligere farer ble ikke påvist ved de nåværende kunnskaper.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

Produkttyp:

3.2 Dette produktet er en stoffblanding.

Innhold [%]	Bestanddel
30 - < 80	1,2-Etandiol
	CAS: 107-21-1, EINECS/ELINCS: 203-473-3, EU-INDEX: 603-027-00-1
	GHS/CLP: Acute Tox. 4: H302 - STOT RE 2: H373
> 10	Glyserin
	CAS: 56-81-5, EINECS/ELINCS: 200-289-5
3 - < 5	2-Etylheksansyre, Natriumsalt
	CAS: 19766-89-3, EINECS/ELINCS: 243-283-8
	GHS/CLP: Repr. 2: H361d

Kommentar til bestanddeler	SVHC liste (Candidate List of Substances of Very High Concern for authorisation): Inneholder ingen eller mindre enn 0,1% av de opplistede stoffene. Teksten til de fareangivelsene som er inkludert her, kan konsulteres i AVSNITT 16.
----------------------------	---

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt råd	Tilsølte klær må fjernes og vaskes før de brukes på nytt.
Etter innånding	Sørg for frisk luft. Ved besvær, sørg for legebehandling.
Etter kontakt med huden	Ved hudkontakt, vask med vann og såpe. Ved vedvarende hudirritasjon, kontakt lege.
Etter kontakt med øye	Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen. Ved vedvarende øyeirritasjon: Søk legehjelp.
Etter svelging	Innhent straks råd fra lege. Skyll munnen og drikk rikelig med vann. Ikke fremkall oppkast.

4.2 De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Ingen informasjon tilgjengelig.

4.3 Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Behandles symptomatisk.
Vis dette sikkerhetsdatabladet til legen.

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1 Slokkingsmidler

Egnet slokkingsmidler	Karbondioksid. Vanntåke. Brannslukkingspulver. Skum.
Uegnet slokkingsmidler	Full vannstråle.

5.2 Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Fare for dannelsen av toksiske pyrolyseprodukter.
karbonmonoksid (CO)

5.3 Råd til brannmannskaper

Bruk trykkluftmaske ved brannslukning.

Brannrester og kontaminert brannslukningsvann må fjernes i overensstemmelse med de lokale myndigheters forskrifter.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1 Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Spesiell skilfare ved tilsøling/lekking av produktet.
Med vann dannes skilfarlige belegg.

6.2 Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Arealmessig utvidelse må forhindres (f.eks. ved inndemming eller oljesperring).
Må ikke slippes ut til kloakksystem/overflatevann/grunnvann.

6.3 Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Tas opp med væskebindende materiale (f.eks. sand, sagflis, universalbindemiddel, kiselgur).
Materiale som er tatt opp går til forskriftsmessig avfallsbehandling.

6.4 Henvisning til andre avsnitt

Se AVSNITT 8+13

AVSNITT 7: HÅNTERING OG LAGRING

7.1 Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Må kun brukes i godt ventilerte områder.
Produktet er brennbar.
Tilsølte, vætede klær må fjernes straks.
Det må ikke spises, drikkes, røykes, brukes snus under arbeidet.
Forebyggende hudbeskyttelse med hudbeskyttende salve.
Vask hendene før pauser og ved arbeidets slutt.
Forurensede arbeid klær bør ikke fjernes fra arbeidsområdet.
Tilsølte klær må fjernes og vaskes før de brukes på nytt.

7.2 Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Må kun oppbevares i originalbeholder.
Må ikke lagres sammen med oksidasjonsmidler.
Oppbevar emballasjen på et godt ventilert sted.
Hold emballasjen tett lukket.

7.3 Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Se AVSNITT1.2

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONBESKYTTELSE

8.1 Kontrollparametere

Bestanddel med
arbeidsplassrelaterte, for overvåking
(NO)

Bestanddel
1,2-Etandiol
CAS: 107-21-1, EINECS/ELINCS: 203-473-3, EU-INDEX: 603-027-00-1
8 timer verdi: 25 ppm, HAT, Damp (Støv: 10 mg/m³, H1)

Ferdinand Bilstein GmbH + Co. KG

Utskriftsdato 04.11.2019, Revisjon 04.11.2019

Version 07. Erstatte versjon: 06

Siden 4 / 10

8.2 Eksponeringskontroll

Tilleggsopplysninger ang. utforming av tekniske anlegg	Sørg for tilstrekkelig lufting. Prosesser for utførelse av måling ved arbeidsplassen må oppfylle kravene i NS-EN 482. Anbefalinger finnes for eksempel i IFAs (Institut für Arbeitsschutz) liste over farlige stoffer.
Vern av øyne/ansikt	Vernebriller. (EN 166:2001)
Håndvern	Nitrilgummi, >480 min (EN 374-1/-2/-3). Ved angivelsene dreier det seg om anbefalinger. Ta kontakt med hanskeprodusenten for ytterligere informasjon.
Kroppsværn	Lette verneklær.
Andre	Beskyttelsesklær bør velges spesifikt for arbeidsplassen, avhengig av konsentrasjon og kvantitet av de håndterte substansene. Motstandskraften i beskyttelsesmaterialet bør verifiseres av respektive leverandør. Unngå kontakt med øynene og huden. Damp må ikke innåndes.
Åndedrettsvern	Åndedrettsvern ved høye konsentrasjoner. Kortidsfilter, kombinasjonsfilter A-P2. (DIN EN 14387)
Termisk fare	ingen
Miljø-eksponering - begrensning og kontroll	Overhold gjeldende lovpålagte grenseverdier for utslipp til luft, vann og jord.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1 Informasjon angående grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Form	flytende
Farge	fiolett
Lukt	mild
Duftterskel	Ingen informasjon tilgjengelig.
pH	8,35
pH-verdi [1%]	Ingen informasjon tilgjengelig.
Kokepunkt [°C]	> 170 (352°F)
Flammepunkt [°C]	122
Antennelighet [°C]	Ingen informasjon tilgjengelig.
Nedre eksplosjonsgrense	Ingen informasjon tilgjengelig.
Øvre eksplosjonsgrense	Ingen informasjon tilgjengelig.
Brannfremmende	nei
Damptrykk/gasstrykk [kPa]	Ingen informasjon tilgjengelig.
Relativ tetthet [g/ml]	1,13 (20 °C / 68,0 °F)
Fylltetthet [kg/m³]	ikke brukbar
Oppløselighet i vann	blandbar
Fordelingskoeffisient [N-oktanol/vann]	Ingen informasjon tilgjengelig.
Viskositet	Ingen informasjon tilgjengelig.
Relativ damptetthet relatert til luft	> 1
Fordampningshastighet	Ingen informasjon tilgjengelig.
Smeltepunkt [°C]	Ingen informasjon tilgjengelig.
Selvantennningstemperatur [°C]	ikke brukbar
Nedbrytingstemperatur [°C]	Ingen informasjon tilgjengelig.

9.2 Andre opplysninger

ingen

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet

Ingen kjent ved forskriftsmessig bruk.

10.2 Kjemisk stabilitet

Under normale vilkår er produktet stabilt.

10.3 Mulighet for farlige reaksjoner

Reaksjoner med syrer, alkalier og oksidasjonsmidler.

10.4 Forhold som skal unngås

Se AVSNITT 7.2.

10.5 Uforenlige materialer

ikke bestemt

10.6 Farlige nedbrytingsprodukter

Ingen farlige spaltningsprodukter kjent.

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1 Opplysninger om toksikologiske virkninger

Akutt toksisitet

Produkt
inhalativt, Ut fra tilgjengelig informasjon er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
ATE-mix, dermal, Mus: > 3500 mg/kg bw.
ATE-mix, oralt, Mus: 2016 mg/kg bw.
Bestanddel
2-Etylheksansyre, Natriumsalt, CAS: 19766-89-3
LD50, dermal, Rotte: >2000 mg/kg bw (OECD 402).
LD50, oralt, Rotte: 2043 mg/kg bw (OECD 401).
LC0, inhalativt, Rotte: 0,11 mg/l air (OECD 403).
Glyserin, CAS: 56-81-5
LD50, oralt, Rotte: 12 600 mg/kg.
1,2-Etandiol, CAS: 107-21-1
LD50, dermal, Mus: > 3500 mg/kg Lit..
LD50, oralt, Rotte: 4700 mg/kg.
LC50, inhalativt, Rotte: > 200 mg/m³ 4h.
LDLo, oralt, Human: ca. 1600 mg/kg Lit..

Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon Ut fra tilgjengelig informasjon er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Hudetsing/hudirritasjon Ut fra tilgjengelig informasjon er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Sensibiliserende ved innånding eller hudkontakt Ut fra tilgjengelig informasjon er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

STOT – enkelteksponering Ut fra tilgjengelig informasjon er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

STOT – gjentatt eksponering Ingen toksikologiske data tilgjengelige for produktet som helhet.
Kann forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.
Beregningsmetode

Mutagenitet Ut fra tilgjengelig informasjon er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Reproduksjonstoksitet Ingen toksikologiske data tilgjengelige for produktet som helhet.
Mistenkes for å kunne gi fosterskader.
Beregningsmetode

Kreftframkallende egenskap Ut fra tilgjengelig informasjon er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Aspirasjonsfare Ut fra tilgjengelig informasjon er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Generelle bemerkninger

Ingen toksikologiske data tilgjengelige for produktet som helhet.
De angitte toksisitetsdata for innholdsstoffene er beregnet for personer innen medisinske yrker, fagfolk innen sikkerhet og helsevern på arbeidsplassen og for toksikologer.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER**12.1 Giftighet**

Produkt
Ut fra tilgjengelig informasjon er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.:
Bestandtdeler
2-Etylheksansyre, Natriumsalt, CAS: 19766-89-3
LC50, (96h), Oryzias latipes: >100 mg/l (OECD 203).
EC50, (72h), Desmodesmus subspicatus: 49,3 mg/l.
NOEC, (21d), Daphnia magna: 25 mg/l (OECD 211).
EC0, (48h), Daphnia magna: 62,5 mg/l (Directive 79/831/EEC, Annex V, Part C).
Glyserin, CAS: 56-81-5
LC50, (96h), fisk: > 1000 mg/l.
EC50, (48h), Algae: > 2900 mg/l.
EC50, (72h), Bacteria: > 1000 mg/l.
1,2-Etandiol, CAS: 107-21-1
LC50, (96h), fisk: 41000 mg/l.
EC50, (48h), Daphnia magna: 34250 mg/l.

12.2 Persistens og nedbrytbarhet

Holdning på miljøfelt	ikke bestemt
Holdning i kloakkrenseanlegg	ikke bestemt
Biologisk nedbrytbarhet	ikke bestemt

12.3 Bioakkumuleringsevne

Ingen informasjon tilgjengelig.

12.4 Mobilitet i jord

Ingen informasjon tilgjengelig.

12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

I henhold til all tilgjengelig informasjon ikke å klassifisere som PBT eller vPvB.

12.6 Andre skadevirkninger

Klassifiseringen er foretatt etter beregningsmetoden (1999/45/EF, Forskrift om klassifisering, merking mv. Av farlige kjemikalier) i Retningslinje for tilberedning.
De angitte toksisitetsdata for innholdsstoffene stammer fra råstoffprodusentene.

AVSNITT 13: DISPONERING

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Anbefaling: Emballasjen må tømmes fullstendig (dryppfri, rislefri, sparkelren). Emballasjen skal overensstemmende med de til enhver tid gjeldende lokale/nasjonale bestemmelser tilføres gjenbruks- hhv. Utnyttelsesformål.

Produkt

Tilføres et forbrenningsanlegg overensstemmende med lokale myndigheters forskrifter.
Håndteres som farlig avfall.

EAL-Avfallskode

160114*

Ikke rengjort emballasje

Emballasje som ikke kan rengjøres, må elimineres på samme måte som stoffet.
Ikke kontaminert emballasje kan gå til gjenvinning.

EAL-Avfallskode

150102
150104
150110*

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1 FN-nummer

Landtransport iht. ADR/RID ikke brukbar

Innlandsskipsfart (ADN) ikke brukbar

Transport til sjøs iht. IMDG ikke brukbar

Lufttransport iht. IATA ikke brukbar

14.2 FN-forsendelsesnavn

Landtransport iht. ADR/RID IKKE FARLIG GODS

Innlandsskipsfart (ADN) IKKE FARLIG GODS

Transport til sjøs iht. IMDG NOT CLASSIFIED AS "DANGEROUS GOODS"

Lufttransport iht. IATA NOT CLASSIFIED AS "DANGEROUS GOODS"

14.3 Transportfareklasse(r)

Landtransport iht. ADR/RID ikke brukbar

Innlandsskipsfart (ADN) ikke brukbar

Transport til sjøs iht. IMDG ikke brukbar

Lufttransport iht. IATA ikke brukbar

Ferdinand Bilstein GmbH + Co. KG

Utskriftsdato 04.11.2019, Revisjon 04.11.2019

Version 07. Erstatte versjon: 06

Siden 9 / 10

14.4 Emballasjegruppe

Landtransport iht. ADR/RID	ikke brukbar
Innlandsskipsfart (ADN)	ikke brukbar
Transport til sjøs iht. IMDG	ikke brukbar
Lufttransport iht. IATA	ikke brukbar

14.5 Miljøfarer

Landtransport iht. ADR/RID	nei
Innlandsskipsfart (ADN)	nei
Transport til sjøs iht. IMDG	nei
Lufttransport iht. IATA	nei

14.6 Særlige forsiktighetsregler ved bruk

Tilsvarende opplysninger under AVSNITT 6 til 8.

14.7 Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL og IBC-regelverket

ikke brukbar

AVSNITT 15: Regelverksmessige opplysninger**15.1 OPPLYSNINGER OM BESTEMMELSEROPPLYSNINGER OM BESTEMMELSER**

EØS-FORSKRIFTER	1991/689 (2001/118); 2010/75; 2004/42; 648/2004; 1907/2006 (REACH); 1272/2008; 75/324/EØS (2016/2037/EG); (EU) 2015/830; (EU) 2016/131; (EU) 517/2014
TRANSPORTFORSKRIFTER	ADR (2019); IMDG-Code (2019, 39. Amdt.); IATA-DGR (2019)
NASIONALE FORSKRIFTER (NO):	FOR-2015-05-19-541 Forskrift om deklareringsforskriften
- Avfallskode, NORSAS	7152
- Aktivitetsinnskrenkning legge merke til	Vær oppmerksom på arbeidsrestriksjoner for gravide og ammende kvinner. Vær oppmerksom på arbeidsrestriksjoner for ungdom.
- VOC (2010/75/EG)	79,99 %

15.2 Vurdering av kjemikaliesikkerhet

En kjemisk sikkerhetsvurdering av dette produktet har ikke vært utført.

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER**16.1 Risikosætninger
(AVSNITT 03)**

H361d Mistenkes for å kunne gi fosterskader.
H373 Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.
H302 Farlig ved svelging.

16.2 Forkortelser og akronymer:

ADR = Accord européen relatif au transport international des marchandises Dangereuses par Route
 RID = Règlement concernant le transport international ferroviaire de marchandises dangereuses
 ADN = Accord européen relatif au transport international des marchandises dangereuses par voie de navigation intérieure
 ATE = acute toxicity estimate
 CAS = Chemical Abstracts Service
 CLP = Classification, Labelling and Packaging
 DMEL = Derived Minimum Effect Level
 DNEL = Derived No Effect Level
 EC50 = Median effective concentration
 ECB = European Chemicals Bureau
 EEC = European Economic Community
 EINECS = European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances
 ELINCS = European List of Notified Chemical Substances
 GHS = Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals
 IATA = International Air Transport Association
 IBC-Code = International Code for the Construction and Equipment of Ships carrying Dangerous Chemicals in Bulk
 IC50 = Inhibition concentration, 50%
 IMDG = International Maritime Code for Dangerous Goods
 IUCLID = International Uniform Chemical Information Database
 LC50 = Lethal concentration, 50%
 LD50 = Median lethal dose
 LC0 = lethal concentration, 0%
 LOAEL = lowest-observed-adverse-effect level
 MARPOL = International Convention for the Prevention of Marine Pollution from Ships
 NOAEL = No Observed Adverse Effect Level
 NOEC = No Observed Effect Concentration
 PBT = Persistent, Bioaccumulative and Toxic substance
 PNEC = Predicted No-Effect Concentration
 REACH = Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals
 STP = Sewage Treatment Plant
 TLV®/TWA = Threshold limit value – time-weighted average
 TLV®STEL = Threshold limit value – short-time exposure limit
 VOC = Volatile Organic Compounds
 vPvB = very Persistent and very Bioaccumulative

16.3 ANDRE OPPLYSNINGER**Klassifiseringsprosess**

STOT RE 2: H373 Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering. (Beregningsmetode)
 Repr. 2: H361d Mistenkes for å kunne gi fosterskader. (Beregningsmetode)

Forandring

ingen